# GAZETA KRAKOWSKA

## N^ro 44.

z KRAKOWA DNIA 2 CZERWCA 1821 ROKU we SRODĘ.

*Z Warszawy d. 25 Maja.*

JO. Xżę Namiestnik Królewski, powrócił wczoray do tuteyszey stolicy.

*Z Wiednia d. 22 Maja.*

Nayiaśnieyszy Cesarz na doniesienie o zaszłey śmierci d. 15 b. m. Ministra swego konferencyynego i skarbowego, Hr. Stadion, raczył względem tymczasowego kierowania Ministerstwem skarbowym do prezyduiącego w C. K. powszechney nadworney Kamerze, Hr. Nadasdy, następuiące wydać pismo:

" Kochany Hrabio Nadasdy! Strata, którą kray poniosł przez śmierć Hr. Stadion iest dla mnie nader bolesną. -- Oprócz przywiązanych do WPana urzędu obowiązków, polecam WPanu tymczasowy kierunek Ministerstwem skarbowem. Masz WPan zatem dotychczasowe systema skarbu i uzupełnienie moich przepisów, które mnie naywięcey obchodzą, z nayściśleyszą dokładnością uskutecznić. — W Pradze d. 19 Maja.

(Podpisano) *Franciszek.*

---

Kanclerz Domu, Dworu i Stanu J. C. K. Mci, Xżę Metternich, wyiechał dziś do Tagernsee, zkąd po krótkim zabawieniu uda się do Joanesberg, posiadłości swoich w Niemczech.

J. C. K. M. raczył nayłaskawiey udzielić wakuiące kreiskapitaństwo w Austryi niżey Ensy tamteyszemu rządowemu Koncepiście Antoniemu Mössl.

Gazeta Pragska pod d. 19 b. m. zawiera pomiędzy innemi wiadomościami o pobycie NN. Cesarstwa w tem mieście, nay pożądańszą, iż ciągle znayduią się w naylepszem zdrowiu.

*Z Berlina d. 22 Maja.*

Xże Jmci Pruski Wilhelm z Małżonką swoią i rodziną wyiechał do Hamburga, Xżę Kumberlandyi (Królewic Angielski) do Düben, a Xże Anhalt-Cöthen-Pless do Cöthen.

Kr. Francuzkiego poselstwa przy Ces. Rossyyskim Dworze Sekretarz Lagrenée, i Ces. Rossyyski Strzelec polowy Nidelski przeiechali tędy gońcami z Petersburga do Paryża.

Donoszą z Gdańska, iż handel drzewa idzie dosyć dobrze, lubo nie bardzo wiele zysku przynosi. Zdaie się, iż tego roku więcey mąki posłaney będzie z

Gdańska na morze, niż w roku zeszłym. W miesiącu Kwietniu przybyło do Gdańska 156 okrętów, między któremi było 24 z portów Pruskich, 60 z Angielskich 45 z Niderlandskich, 3 z Francuzkich i t. d. a w liczbie ich było 124 bez towarów, 9 z towarami korzennemi, 8 z dachówką, 6 z węglami ziemnemi, 2 z wapnem, 2 z drzewem, 1 z pszenicą, 1 z solą i t. d. Wypłynęło zaś z Gdańska w tymże miesiącu 135 okrętów, między któremi było 100 z drzewem, 11 z pszenicą, 3 z żytem, 1 z ięczmieniem i owsem, 1 z mąką, 5 z drzewem i mąką, 1 z drzewem i piwem dubeltowem, 2 z popiołem, 1 z solą i t. d. z tych zaś okrętów udało się 87 do portów Angielskich, 34 do Niderlandskich, 9 do Rossyyskich i t. d.

Do Elbląga przybyło w miesiącu Kwietniu 12 okrętów, to iest: 8 Niderlandzkich bez towarów, 1 Hanowerski z śledziami, 2 Hanowerskie z dachówką i 1 Oldenburgski bez towarów. Wypłynęło zaś ztamtąd 5 okrętów, iako to: 1 Niderlandski ze zbożem, lnem i niewyprawnemi skórami do Norwegii, 1 Niderlandski z potażem do Antwerpii, 1 Oldenburgski z drzewem i 1 Hanowerski także z drzewem do Oldenburga, oraz 1 Pruski bez towarów do Piławy.

Do Memla przybyło w ciągu miesiąca Kwietnia 233 okrętów, to iest: 212 bez towarów, 5 z węglami ziemnemi, 8 z dachówką i 8 z towarami korzennemi, wypłynęło zaś 187 okrętów, iako to: 171 z drzewem, 9 z nasionami, 3 z lnem, 1 z konopiami, 1 z towarami korzennemi i 1 z pszenicą. — Do Królewca przybyło tylko 11 okrętów, a 13 wypłynęło. — Do Piławy nakoniec przybyło 39 okrętów, między któremi było 9 z towarami korzennemi, 9 z smołą okrętową i żelazem, 1 ze zbożem, a 20 bez towarów; wypłynęło zaś z tamtąd 36 okrętów, iako to: 12 ze zbożem, 8 z towarami korzennemi, 13 z drzewem i 3 bez towarów.

Królewsko-Pruska Rejencyia w Merseburgu wydała d. 2 b. m. obwieszczenie względem cudownego lekarza nazwiskiem Grobe w Torgowie. Wyraża w niem: — "Kto przybywa do Torgowy, aby się powierzył uwięzionemu Grobe, który był mastalerzem, a za próżniactwo i kłamstwo oddalonym został, ten chybi swoiego celu, i nie będzie do niego wpuszczonym. Został oddany pod sąd, a śledztwo okaże, iż łudzenie iest zasadą mniemanego cudownego iego leczenia, i chęć zysku ogłosiła go za cudotworcę.

*Z Paryża d. 17 Maja.*

Izba Parów na posiedzeniu d. 14 b. m. przyięła większością głosów proiekt względem płacy sędziów. Wyznaczona kommissyia do roztrząśnienia ustawy względem zniżenia prowizyi od obligacyi skarbowych, oznaczyła X. ęcia Levis do zdania izbie o tey ustawie sprawy. Tegoż dnia wprowadzony do teyże izby został iako nowy Par Jenerał Hr. Bourmont a nazaiutrz P. Lainé.

Na posiedzeniu izby deputowanych d. 14 Minister spraw wewnętrznych złożył izbie przyięty przez izbę Parów proiekt o siedmioletności izby Deputowanych. Rozwinął do niego powody i starał się uprzedzić przeciw niemu zarzuty. Zaraz potem złożył Minister woienny przyięty także przez izbę Parów proiekt o nowym rekrutowaniu. Potem roztrzą-

sany daley był proiekt o monopolium tabaki,, który nazaiutrz większością 181 głosów przeciw 24 przyięty został.

D. 12 bióra izb Parów i Deputowanych miały zaszczyt złożyć J. K. Mci przyięte proiekta do ustaw. — D. 1490 pracował Monarcha z Hr. Villele i Ministrem woiennym Baronem Damas.

W tych dniach wyszło tu z druku interessuiące pismo, pod tytułem: "Maryia Antonina w Conciergerie.,,

Dziennik Chorągiew biała przywodzi za dowód doskonałości Europeyskiey policyi, że w Sewilli uwięziono złodzieia, który w departamencie Jonny ukradł konie i do Addaluzyi uciekł.

Monitor zawiera list z St. Pierre (w Martynice) pod d. 1 Kwietnia, w którym donoszą, że tam nadeszło podostatkiem mąki Francuzkiey dla potrzeby osady: "Jezeli (wyrażono na końcu w tym liście) kupcy Francuzcy dołożą na przyszłość takieyże staranności, tedy uwolnionemi zostaniemy od haraczu, który przycisnieni potrzebą, często Amerykanom opłacać musiemy.,,

Zabudowanie nowey części Paryża, nazwaney dla uwiecznienia ostatnich w Hiszpanii zwycięztw, Trocadero, idzie z wielkim pośpiechem. Widać wznoszące się iuż 4 ulice Artois, Angouleme, Berry i Dieudonné. Nad fontanną wznosić się będzie słupiec z napisami Logrono, Madryt, Pampeluna, San Sebastian, Koruna, Lorka, i Trocadero, a nowy most nosić będzie nazwisko Bidassao. Zgorzały niedawno rynek będzie także piękniey zabudowany i w środku iego stać będzie Basin.

Francuzki bryg Augustyn, który wypłynął z Hawru i do Guatimala był przeznaczony, zabrany został przez okręt korsarski, szypko pływaiący, Murzynami i wszelkiego rodzaiu ludźmi osadzony. Dwóch ludzi naszych utracili przy tem życie, a dwóch maytków i ciężko ranny kapitan umknęli. Wartość ładunku wynosiła do 400,000 Fr.

Niespracowana Pani Genlis wydała znowu nowy romans, pod tytułem: "Rozważni Ateiści.,,

Wyszło tu Francuzkie tłumaczenie Restauracyi polityczney Ekonomii przez Hallera.

Dane przed kilku dniami w teatrze w Porte-St. Martin wystawienie na korzyść ubogich przyniosło 5898 Fr.

Sprzedaią tu teraz nowy gatunek czekulady nazwaney Wolterowską. Składa się ona z kakao i kawy i ma ożywiać umysł, zwłaszcza Poetów.

Sąd kryminalny w Bourg sądził d. 8 i 9 b. m. okropnego zbrodniarza. Niejaki Thurel 60 lat maiący, oskarżony był, że cztery swoie żony i siostrzenicę zabił. Pierwszą żonę zrucił oknem z szopy na woz założony widłami i kołami. Potem w kilka dni umarła. Drugą żonę po 8mioletnim pożyciu, tak dobrze ugodził nogą w żywot, że w krótce umarła. Trzecią otruł. Czwartą nienawidził, ponieważ natrafiła go na cudzołożowstwie. Pewnego dnia udał się chorym; żona weszła po drabinie na górę; lecz złażąc, zaledwo nogą na drabinę stąpiła, gdy Thurel skoczył i poderwał drabinę. Na iey krzyk zbiegli się sąsiedzi, a on udał iż przypadkiem spadła z drabiną. Nakoniec d. 12 Listopada 1823 o godzinie 11 przed południem zamknął się z nią w stayni i zamordował, udaiąc, że ią koń zabił. Wina

iego stała się iednak w krótce iawną i Sąd skazał go na śmierć.

Odebraliśmy (wyraża Dziennik Sporów) z Lizbony wiadomości do 2 b. m. Nierozsądny zamach rzadkiego rodzaiu przerwał spokoyność kraiową. Dnia 30 Kwietnia Jnfant Michał wydał niespodziewanie następuiącą odezwę:

„Żołnierze! ieżeli dzień 27 Maia 1823 stał się na zawsze świetnym, tedy i dzisieyszy takim będzie. Oba te dni stanowić będą w dzieiach Luzytańskich chwalebne epoki. W pierwszym opuściłem stolicę, dla obalenia desorganicznego stronnictwa; uratowałem tron, Króla, Rodzinę Królewską i cały naród, dałem nadto przykład uszanowania dla S. Religii, którą wyznaiemy, iako prawdziwey podpory tronu i sprawiedliwości; w drugim dziś ukończę zaczęte wielkie dzieło, zapewniaiąc iego trwałość przez zniszczenie zarażaiącey sekty, która skrycie usiłuie podnieść śmiertelną kossę na panuiący Dom Braganzy, w celu wytępienia go. Żołnierze! dla dopięcia tego celu zwołałem Was pod broń w zupełnem przekonaniu o stałości waszego charakteru, rzetelności i całkowitem przywiązaniu do sprawy Króla. Żołnierze! stańcie się mnie godnemi, a Jnfant Michał, wasz naczelny Wódz, stanie się Was godnym. Niech żyie Król Pan nasz! Niech żyie Rzymsko-Katolicka Religiia! Niech żyie aż nadto wierna Królowa! Niech żyie Rodzina Królewska! Niech żyie szlachetne Portugalskie woysko! Niech żyie naród! i niechay umrą bezwstydni sekciarze! — W pałacu Bemposta d. 30 Kwietnia 1824.

*Jnfant, Wódz naczelny.*

Odezwa ta wraz z drugą do ludu i listem do Króla została nazaiutrz przez gazety powtórzoną. Tymczasem dnia 30 Kwietnia zebrało się około 2000 ludzi z osady na placu Roscio maiąc na czele Jnfanta Michała. Większa część Ministrów, wielu naczelników woyskowych i innych osób została z rozkazu Jnfanta uwięziona. Gdy się to działo ziechał Król do Lizbony.

Na żądanie Posła Francuzkiego udało się ciało dyplomatyczne przez plac Roscio do Króla. Pałac był woyskiem osadzony, do którego dowódca bez pozwolenia Jnfanta nikogo nie wpuszczał: Poseł Francuzki, Baron Hyde de Neuville, oświadczył, iż Europa Króla tylko uznaie. Stałość iego przezwyciężyła i ieden z Adjutantów wprowadził ciało dyplomatyczne do Króla. Monarcha oświadczył, iż to co zaszło, nie nastąpiło ani z iego zezwolenia, ani rozkazu; zresztą, że Syn iego przybędzie. Jakoż w krótce przybył Jnfant Michał, upadł na kolana, ucałował ręce oyca, i oświadczył Posłom i Ministrom, że odkryty został spisek przeciw życiu Króla i iego, że musiał przedsięwziąść środki do zniszczenia go, i że, ieżeli ciało dyplomatyczne na chwilę zatrzymane było, tedy pochodziło to ztąd, iż obawiał się, aby pod iego zasłoną nie wslizgnęło się do pałacu kilku złechetnych nim on zasiągnąć mógł rozkazu Króla.

Woyska z rozkazu Króla rozeszły się do swoich stanowisk, a ciało dyplomatyczne oddaliło się dopiero w nocy z pałacu. Nazaiutrz (d. 1 Maia) ciało dyplomatyczne udało się znowu do Króla, a z tamtąd do Ministra spraw zagrani-

cznych Hr. Palmela, który tymczasem z więzienia wypuszczony został. Ciało dyplomatyczne postąpiło w tey okoliczności bardzo chwalebnie, a Poseł Francuzki odznaczył się rzetelnością, stałością, i męztwem. Niewiadomo ieszcze iak się ta scena zakończy, ale że w pierwszych chwilach nie wzięła upatrywanego skutku, przeto poczytuią główny iey wypadek za uchybiony.

*Z Madrytu d. 6 Maja.*

Przeciw przemycaniu towarów do stolicy wyszedł zostrzony rozkaz. Nawet wozy woyskowe i powózki gońców maią bydż przetrząsane.

Za wyrokiem Króla policyia w Baskich prowincyiach nieulega na przyszłość woyskowem sądom, ale deputacyi prowincyionalney. Ostatnia nakazała kosztem prowincyi Alava ścigać i sądzić morderców Velasco, i sprawców podobnychże czynów za rządu Stanów.

Biskup Zamory wyniesiony został na pierwszego Arcybiskupa w Królestwie. Pomiędzy podanemi na tę wysoką dostoyność Duchownemi znaydował się także Arcybiskup Mexyku.

D. 25 Kwietnia wyszła w Saragossie nieprzystoyna karykatura na Króla, co zniewoliło Jenerała Kapitana do wydania w d. 29 rozkazu, ażeby ochotnicy milicyi, członki patryiotycznych towarzystw, iako też wszyscy, którzy za rządu Stanów iakiekolwiek mieli znaczenie, broń do składu rządowego oddali.

Na odbywaiący się niedawno w Mayrena jarmark przybyła w iasnym dniu zbroyna banda, iak sądzą z dawnych złożona żołnierzy i zabrała kupcom 160000 piastrów; zresztą nikogo nieobraziła. Podobnaż banda wpadła niedawno do Xerez de la Frontera. Przewiiaiące się w Mancha tego gatunku bandy zdaią się wszelako szanować własność byłych konstytucyi przyiacioł.

O wyprawie do południowey Ameryki nie zachodzi żadna wątpliwość. Na dowódców w niey przeznaczaią Jenerałów Bessieres, Locho, Royo i Capape.

*Z Londynu d. 15 Maia.*

Parlament miał posiedzenia d. 7, 10, 11, 12, 13 i 14 b. m. lecz trudnił się po większey części wewnętrznemi sprawami, które mało zagraniczną publiczność interessuią, lub dalszemi odczytaniami wniesionych billów i proiektów. Nayważnieyszem wniesieniem podczas tych posiedzeń było w niższey izbie Lorda Althorp, ażeby wyznaczoną została kommissyia do rozpoznania teraźnieyszego stanu Irlandyi. — Wyższa izba trudniła się roztrząsaniem przyiętych przez niższą izbę billów względem cudzoziemców i wolnego handlu iedwabiem.

W miesiącu Lipcu w rocznicę koronacyi N. Króla nastąpią wielkie podwyższenia w sile morskiey.

P. Huskison w urzędowem pismie do izby handlowey w Kork pod d. 28 Kwietnia wyraził: „ Wyznaię szczerze, iż handlowe czynności w ostatnich 12 miesiącach, i to, co się na zbożowych targach dzieie, potwierdzaią w naywyższym stopniu moie przekonanie, że dozwolony na zawsze za pewną opłatą dowóz zboża z zagranicy, przenieść należy nad warunkowy, gdy cena iego do pewney doydzie wysokości. „ Zdaie się zatem, że dzień, w którym dotychczasowy przymusowy systemat, stosownie

do ducha teraźnieyszey administracyi, ustanie i zagranicy wolno będzie płody swoie za nasze zamieniać, nie iest dalekiem.

Fregata Tetyda uzbraiana iest na podróż do Złotego brzegu i zabierze wiele rac Kongrewskich. Uzbroionych bydź ma oprócz niey 4 fregat, lecz przeznaczenie ich nie iest wiadome. Nad ukończeniem woiennego okrętu Blanche, który udać się ma do południowey Ameryki, pracuią także z pośpiechem.

Bank spłacić ma 7 mill. Fs. w czterech procentowych obligacyiach, których właściciele na zniżenie prowizyi przystać nie chcieli, a za to odbierze rewerse skarbowe.

Kilka znakomitych tuteyszych domów kupieckich podały rządowi prośbę, ażeby między Angliią, Kolumbią i Mexykiem ustanowił regularną okrętową pocztę. Rząd miał dobrze przyiąć to przełożenie, i wiele korzyści dla handlu obiecuią sobie z zaprowadzenia takowey poczty.

Młodszy brat Belzoniego, który posiadać ma wiele wiadomości, wezwany został od Baszy Egipskiego, aby przybył do iego kraiu, w czem wsparty zapewne zostanie od wielu Anglików.

Szesterska Kronika donosi w liście z Malty pod d. 9 Kwietnia, iż ukończyła się iuż woyna z Algierem. Woienny bryg od eskadry Angielskiey przywiózł tę wiadomość d. 6 do Malty i popłynął z pismami Admirała do Marsellii. Nie wątpią, iż na Barbareskach wymuszono warunki wynagradzaiące przeszłość i zapewniaiące bezpieczeństwo na przyszłość.

Gazeta *Sun* zawiera wiadomość o odpłynieniu byłego Cesarza Iturbide z iednego z portów Francuzkich do Peru i Mexyku, dla złączenia się z Królewsko-Hiszpańskiemi woyskami. Miał powieść osobą z strony Króla Hiszpańskiego wiele pieniędzy i orderów. Ma on ieszcze w Mexyku wiele stronników i spodziewać się należy ważnych zdarzeń.

Poseł Francuzki Xże Polignac miał d. 12 długą naradę z naszem Kanclerzem Skarbowym.

Angliia utraciła przez śmierć Lorda Biron naydowcipnieyszego z żyiących teraz swoich poetów. Umarł d. 19 Kwietnia w Missolungi po 10ciodniowey chorobie na zapalenie płuc. Gdy był bliskiem śmierci, Xże Maurokordato napisał do iego przyiaciela i towarzysza, Hr. Gamba, aby natychmiast wyznaczony był kommitet do czuwania nad iego własnością. Wyznaczono 4 osoby do zawiadywania wszystkiem póki inne rozporządzenie nie nastąpi. Oto iest odezwa, którą rząd Grecki w Missolungi z powodu iego śmierci wydał: "Teraźnieysze Święta (Wielkanocne) zamieniły się w dni smutku. Lord Noele Biron umarł dziś w wieczór o godzinie 11 po 10ciodniowey chorobie na zapalenie płuc. Powszechne ubolewanie podczas iego choroby okazywało w sercach waszych naygłębszy żal. Wszystkie klassy bez różnicy wieku i płci zapomniały z smutku o wesołości Świąt. Śmierć tego sławnego Męża iest nader smutnem zdarzeniem dla całey Grecyi, a osobliwie dla tego miasta, które mu bardzo było miłem, którego był obywatelem i mieszkańcem, i postanowił z nim dzielić niebezpieczeństwa, gdyby potrzeba wymagała. Jego nadzwyczayney szczodrobliwości dla tego miasta wszyscy byliśmy świadkami i

żaden z nas nie przestał i nieprzestanie uwielbiać go iako dobroczyńcę. Aż do dalszego rozporządzenia narodowego rządu względem smutnego tego zdarzania, rozporządzamy na mocy uchwały Władzy prawodawczey z d. 15 Października r. z. co następuie: 1) Jutro rano równo ze wschodem słońca nastąpi z twierdzy tego miasta 37 z dział wystrzałów, oznaczaiących liczbę lat zmarłego. 2) Wszystkie rządowe i sądowe kancelaryie będą przez 3 dni zamknięte. 3) Wszyskie sklepy, wyiąwszy sprzedaiące żywność i apteki będą także zamknięte. Przez wszystkie 3 dni nie będzie żadnych balów, muzyki, tańców i zabaw publicznych. 4) Na 21 dni zawdziana będzie powszechna żałoba. 5) W wszystkich kościołach odbędą się exekwie. — W Missolungi d. 19 Kwietnia 1824. — *A. Maurokordato. Giorgio. Praidi.*

Wszyscy przyiaciele literatury chcieliby iak nayprędzey czytać opis życia Lorda Biron, który on przesłał swoiemi przyiacielowi P. Moor i w którem niemiał się sam oszczędzać.

Goniec przez którego nadeszła wiadomość o śmierci Lorda Biron, przywiózł razem gazety Greckie do 19 Kwietnia, podług których przywrócona została iedność i niebezpiecznego intryganta Kolokotroniego opuścili wszyscy żołnierze.

Angersteinski zbiór obrazów, który ma bydź zakładem do narodowey galeryi, iest teraz co dziennie do widzenia publiczności otwarty.

Rząd Buenos - Ayres założył w Port-Louis, na iedney z wysp Falkland osadę. Popłynęło iuż tam 100 osadników. Zakład ten bydź może dla płynących około przylądka Horn okrętów bardzo użytecznym.

Podług listów z Rio - Jeneiro pod d. 14 Marca 2 Brazyliyskie fregaty i 2 korwety, powiększey części Angielskiemi maytkami osadzone, popłynęły do Pernambuko, dla przyłożenia się do utrzymania tam władzy Cesarskiey.

Dwie Kolumbiyskie korwety zabrały Hiszpańską fregatę Ceres, dla którey odbicia posłano z Hawanny 4 woienne okręty. Ażeby zaś rząd Kolumbiyski nie dowiedział się o tem wysłaniu, przytrzymano w porcie wszystkie okręty.

Wielki cios, który kiedy handel niewolnikami mógł odebrać, nastąpił d. 15 Kwietnia w r. z. na rzece Bonny przez łodzie woiennych okrętów Jfigenia i Mirmidon. Dostrzeżono 7 niewolnikami wyładowanych okrętów stoiących rzędem na kotwicach. Uderzyły na nie dobrze ludem osadzone łodzie i po 20to-minutowey potyczce zostały wszystkie zabrane. Anglicy mieli 2 ludzi zabitych i 5 ranionych. Straty handlarzy niewolnikami doyść niemożna było. Na Hiszpańskim statku znaleziono 19 ludzi zabityth i wielu ranionych. Znaczna liczba nieszczęśliwych Murzynów została także podczas potyczki zabitą i ranioną. Zabrano ze wszystkiem 10 statków, które wiozły do niewoli 1954 ludzkich stworzeń. Na iednym z Hiszpańskich okrętów Dowódca Angielski tey wyprawy, Porucznik Mildmay, znalazł przystoyną 13letnią dziewczynę w kaydanach i zaszyię na 10 stóp długim łańcuchu uwiązaną. Rozkazał ią zaraz odkuć, a kapitana okrętu, który to okrucieństwo popełnił, w te same kaydany okuć.

*Od granic Tureckich d. 4 Maja.*

Gazeta powszechna twierdzi, iż odebrała z Stambułu z pewnego źródła doniesienia o uzbraianiach Turcyi na czwartą kampaniią przeciw Grekom, &c. Ze niebezpieczeństwo niemniey iest wielkie dla Porty, iak dla Greków nie zdaie się żadney podlegać wątpliwości. Jeżeliby ta kampaniia wypadła także nieszczęśliwie dla Turków, tedy lękać się należy nietylko buntu Janczarów, którzy codziennie staią się zuchwalszemi, ale nadto powszechnego powstania. Sułtan zrobił wielki krok, mianuiąc podeyrzanego Baszę Egiptu jeneralissimem. Żaden z iego poprzedników nie nadał swoiemu poddanemu podobney mocy: nadzwyczayna tylko potrzeba lub przekonanie o charakterze Mehemeda, który osobiście sprzyiać ma Grekom, skłonić go do tego mogła. Z 32,000 woyska, które Szambelan Sułtana Negib-Effendy, przyprowadzić mu przyrzekł, może on wprawdzie z urządzonemi na Europeyski sposób Murzynami wiele przeciw Grecyi dokazać. Przydawszy do tego flottę z 80 żaglów złożoną, z którą Kapitan Basza z 4 tysiące lądowego woyska odpłynął i przeciw Ipsarze udać się miał, gdy tymczasem Egipska eskadra zebrać się ma pod Hydrą, co ieżeli tak iest, tedy los Greków będzie nader wątpliwym. Lecz Grecy maią także za sobą wiele okoliczności, które im powinny dodadź odwagi. Napady Wehabitów, którzy w ostatniem roku ze stratą aż do Costudi odpartemi zostali, ponowić się mogą; przyrzeczona przez Nigib-Effendy liczba woyska trudno, aby mogła bydź zebraną, a morowe powietrze i pożar w Kairze przyłożyć się także mogą do ich pomyślności. Przynaymniey do 8 Kwietnia żadne woyska nie wsiadły w Alexandryi na okręty. Basza przez pożar w Kairze, którego zrządzoną szkodę podaią do 60 mill: piastrów, znaydował się w tak wielkim niedostatku pieniędzy, iż pozostałe w zapasie 30,000 balów bawełny Makao sprzedać musiał Anglikom. Samo okrucieństwo, ieżeli nie towarzyszą mu talenta wodza, nie zdaie się prowadzić do zwycięztwa. Ibrahim Basza, na którego oyciec, (Basza Egipski,) zlał swoią władzę, odzyskał wprawdzie dla Porty Cyper i przez swoie okrutne środki utrzymał w Syryi spokoyność; ale imie iego które w Syryi i Arabii iest wyrazem przestrachu, pobudzi pewnie Greków do rozpaczaiącey walki. W Stambule otrzymano odezwę Senatu Greckiego do narodu; na liczono w niey 128,000 ludzi zdatnych do boiu, z których 40,000 było iuż w gotowości do wyruszenia w pole. Zbrodnie Kolokotroniego, iego stronników i żołdaków były w niey wyiawione, i nazwano wszystkich rozbóynikami drogowemi. Obie woiuiące strony czynią zatem, co tylko mogą, do wzaiemnego się zniszczenia. Jak się zaś ten straszny bóy ukończy, czas okaże.

W Kanea znaydowało się 10 okrętów Baszy Egipskiego.— Kandyia, Retimo, Kanea i Suda, twierdze na Kandyi przez Turków trzymane, są dostatecznie w żywność opatrzone. Od ostatniego pobicia Greckiego Wodza Tombasi dnia 9 Marca poddało się Turkóm 6 wsi. Grecy utracili w tey bitwie 150 ludzi w zabitych, 600 w poymanych i 6000 sztuk bydła.

# DODATEK
## DO N<sup></sup>ro 44.
# GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 2 CZERWCA 1824 ROKU we ŚRODĘ.


— *Z Krakowa.* —

Towarzystwo Nauk z Uniwersytetem Jagiellońskim złączone, uwielbiaiąc uroczyście wiekopomną wspaniałość Władysława Jagiełły, który dawał Oycowską opiekę wszystkim umieiętnościom i wzmagaiącemu się Oświeceniu, a upatruiąc w tem iedynie zrodle niezawodną rękoymią pomyślności ludzkiey, dla większego pożytku Akademię z Miasta Kazimierza przeniosłszy, w samey stolicy Królestwa dotąd trwaiącym Przybytkiem Polskie Muzy opatrzył; odbędzie celem uwiecznienia tak miłey sercom Rodaków pamiątki w drugi dzień *Zielonych Swiątek*, to iest na dniu 7 Czerwca r. b. w Sali Jagiellońskiey o godzinie 11 zrano posiedzenie publiczne niżey opisanym porządkiem:

1) JW. Felix Radwański Senator Rzeczypospolitey i Professor wysłużony, czytać będzie rozprawę historyczną: o przemianach iakich doznała posada i różne gmachy Miasta Krakowa przez bicie rzek kunsztownych do czasow Kazimierza W. kiedy ie warownemi murami, basztami i bramami otaczaiąc, różnemi budowlami i plantowaniem lub rozprzestrzenianiem mieysca upięknił.

2) W. Julian Sawi[illegible]ski wyręczaiąc w czytaniu Profess[illegible]armacyi, zamknie to posiedzenie historyą sięgaiącą początku Aptek w Europie, i wystawi ich koleyny wzrost aż do dzisieyszego czasu.

Dan w Krakowie d. 2 Czerwca 1824 r.

*P. Czaykowski*
Sekr. Tow. Nauk.

---

*Dnia 31 Maja i 1 Czerwca* 1824 *r.*

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

| Korzec | 1. Zł. | 1. gr. | 2. Zł. | 2. gr. | 3. Zł. | 3. gr. | 4. Zł. | 4. gr. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| — *Pszenicy* | 10 | 15 | 10 | — | 9 | 15 | 8 | 15 |
| — *Zyta* | 6 | 10 | 6 | — | 5 | 15 | 5 | — |
| — *Jęczmienia* | 4 | 15 | 4 | — | 3 | 18 | 3 | 15 |
| — *Owsa* | 3 | 18 | 3 | 15 | 3 | 6 | — | — |
| — *Jagieł* | 17 | — | 16 | — | 14 | — | — | — |
| — *Grochu* | 6 | — | 5 | 10 | 5 | — | 4 | 15 |
| — *Rzepaku* | 18 | — | 17 | — | 16 | — | — | — |

LOTERYIA KRAIOWA.

W 88 Ciągnieniu dnia 2go Czerwca r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

54. 16. 32. 86. 26.

Przyszłe 89 Ciągnienie dnia 9 Czerwca r. b. przypada.

## UWIADOMIENIE.

Dnia 10 Czerwca 1824 przy nie odmiennem cięgnieniu w Wiedniu wielkiey Lotteryi na Państwo IWONICZ i piękną Wieś WROCANKA są do wygrania:

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | Traffer na państwo Iwonicz lub zapłacić się za nie maiący szacunek w Wiedeńskiey Walucie czyli Szeinach | | | ZR. | 200,000. |
| 1 | Ditto piękną wieś Wrocanka lub iey szacunek | | | — | 50,000. |
| 1 | W gotowiźnie | | | — | 30,000. |
| 1 | Ditto | | | — | 10,000. |
| 1 | Ditto | | | — | 9000. |
| 1 | Ditto | | | — | 5000. |
| 1 | Ditto | | | — | 4000. |
| 1 | Ditto | | | — | 3000. |
| 8 | Ditto | po ZR. | 1000 | ZR. | 8000. |
| 18 | Ditto | — | 500 | — | 9000. |
| 10 | Ditto | — | 300 | — | 3000. |
| 8 | Ditto | — | 250 | — | 2000. |
| 68 | Ditto | — | 200 | — | 1600. |
| 22 | Ditto | — | 100 | — | 6200. |
| 50 | Ditto | po ZR. | 50 | ZR. | 12,500. |
| 100 | Ditto | — | 25 | — | 2500. |
| 1608 | Ditto | — | 20 | — | 32160. |
| 4920 | Ditto | — | 12 | — | 59,040. |
| 7000 | Trafferów wynoszących w pieniądzach | | | ZR. | 447,000. |

i oprócz tych wygrań ieszcze bezpłatne losy

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | W gotowiznie | | | ZR. | 10,000. |
| 2 | Ditto | po ZR. | 1000 | — | 2000. |
| 2 | Ditto | — | 500 | — | 1000. |
| 25 | Ditto | — | 100 | — | 2500. |
| 30 | Ditto | — | 50 | — | 1500. |
| 7060 | Trafferów w kwocie Wied: Waluty | | | ZR. | 464,000. |

Znaczne te wygrane okazyią każdemu z stawiaiących bez dalszego zalecenia korzyści z tey Lotteryi. Kto 10 losów odrazu zakupi otrzyma 11sty bezpłatnie.

Los kosztuie w W. W. czyli Szeinach ZR. 10 których dostać można u JmPana Antoniego Hölzel, w Rynku pod Nr. 259.

## DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego, Miasta Krakowa, i Jego Okręgu. Podaie do publiczney wiadomości, iż w skutku Uchwały Senatu Rządzącego z dnia 26 Maja r. b. do Liczby 1812 zapadłey, w dniu 15 Czerwca r. b. odbywać się będzie w Biorze Wydziału Dochodów Publicznych Licytacya sprzedaży 2,000 centnarow Cynku wagi Berlińskiey, stanowiąc cenę do pierwszego wywołania centnara iednego Złp: 30. O reszcie zaś Warunków do rzeczoney Licytacyi, każdy informować się może w Biorze Wydziału. — W Krakowie dnia 29 Maja 1824 r.

*W sserrab.*
*Gadomski* S. W.

W dniu 8 Czerwca r. b. 1824 i dniach następnych w godzinach rannych, od 9tey zaś popołudniowych od godziny 3ciey zacząwszy, w Rynku głownym Miasta Krakowa w Gmachu Sukiennice zwanym odbywać się będzie publiczna Licytacya Zegarków kieszonkowych, Stołowych, Sciennych Instrumentów służących do sztuki Zegarmistrzowskiey, Brylantów, Pereł, Srebra, Zwierciadeł, Luster, Prass, Fortepian, Porcellany, Szkła, Sukien, Futer, i tym podobnych ruchomości a to za gotowe liczyć się maiące pieniądze. Chęć zatym licytować maiących podpisany Komornik na mieysce i czas oznaczony zaprasza. — W Krakowie d. 29 Maja 1824 r.

*Teodor Jaworski*, Kom: Sąd:

## *Przedaż Dóbr w Galicyi.*

Państwo Kameralne Nowy Sądcz, położone w Cyrkule Sandeckim, przedawane będzie we Lwowie dnia 24 Czerwca r. b. i dni następnych, w siedmiu oddziałach:

I. Oddział obeymuie Jurydykę zamkową w Nowo Sądzkiey Przetakowce, tudzież wsie Jamnica, Mysków, Mszalnica, Cieniawa, Krolowa Polska i część Par-

kowa, Kunów z Kamionką wielką. Cena szacunkowa wynosi 19.372 ZR. 2 kr. M K. Rubryki przychodów są: czynszu gotowego 416 ZR. 28 2/4 kr. zboża osepowego 17 2/4 korcy żyta, 42 2/4 korcy owsa, rożne daniny drobne, 4212 dni ciągłych parobydlnych, 9542 dni pieszych, 55 morgów 944 1/6 sążni □ pola ornego, 11 morgów 685 sążni łąk, 30 morgów 563 sążni □ pastwiska, 1149 sążni □ ogrodów, 566 morgów 625 sążni □ lasu. Dochodow z propinacyi, budynki mieszkalne i gospodarskie, wielka Cegielnia, Szynkownie w Mystkowie, Mszalnicy, Sieniawie i Królowy Polski, gorzelnia pod miastem Nowym Sądczem karczma i szynkownia Bernaszówka.

II. Oddział stanowi wieś Pisarzowa. Cena szacunkowa 8934 ZR. 26 kr. M. K. Rubryki przychodu: Czynszów gotowizną 454 ZR. 32 2/4 kr. zboża osepowego, 2 korcy 20 garcy ięczmienia, 20 korcy 28 garcy owsa. Daniny drobne: 37 sztuk przędzy, 326 dni ciągłych parobydlnych, 1352 dni pieszych, 23 morg. 14 sążni □ pola ornego, 5 morgów 1217 sążni □ ogrodu i łąk, 10 morgów, 601 sążni □ pastwiska, 309 morgów 100 sążni □ lasu. Dochod propinacyi budynki mieszkalne i gospodarskie, gorzelnia i szynkownia.

III. Oddział Zbytkowice. Stankowa, Kobylczyna, Ujanowice i Sechna. — Cena szacunkowa 14.624 ZR 44 kr. M. K. Rubryki przychodu: gotowizną 451 ZR. 31 2/4 kr., zboża osepowego 35 korcy żyta, 26 1/2 korcy ięczmienia, 75 1/2 korcy owsa. Daniny drobne 4056 dni ciągłych parobydlnych, 7746 dni pieszych, 523 morgów 7 6 sążni □ lasu. Dochód z propinacyi: Szynki w Zbykowicach, Ujanowicach i Sechnie.

IV. Oddział: Strzeszyie z osadami Zmiąca, Jaworzno, Kamionka mała i Krosno Cena szacunkowa 19.107 ZR. 32 kr. M. K. Rubryki przychodu gotowizną 562 ZR. 36 1/4 kr. zboża osepowego 29 korcy żyta, 23 1/2 korcy Jęczmienia, 70 korcy owsa. Rożne drobne daniny: 7956 dni ciągłych, 7627 pieszych, 92 sążni □ ogrodu, 582 morgów 506 sążni □ lasu. Dochód z propinacyi, szynki w Strzesnycy, Zmiący, Jaworznie i Krosnie, Karczma w Kamionce małey.

V. Oddział Karów i wola Kurowa. Cena szacunkowa 5706 ZR. 47 kr. K. M. Rubryki przychodu: gotowizną 116 ZR. 36 kr. różne drobne daniny: 936 dni ciągłych czworobydlnych, 2406 dni parobydlnych, 312 dni pieszych, 180 morg: 1339 sążni □ lasu 15 morgów 1516 1/6 sążni pola ornego, 2 morgi 851 3/6 sążni ogrodów i łąk, 2 morgi 501 sążni pastwisk. Dochod z propinacyi, Leśnictwo i dwie Karczmy.

VI. Oddział: Lybrantowa, Januszowa, Naściszowa z częściami Bogušzowa, Kwieściszowa, Grabowa, z Brzeziem, Łękiem i Piątkową. Cena szacunkowa: 5542 ZR. 27 kr M. K. Rubryki przychodu są: gotowizną 532 ZR. 59 3/4 kr. zboża osepowego 263 1/4 korcy owsa, 76 dni ciągłych parobydlnych, 331 pieszych, 9 morgów 139 2/3 sążni □ pola ornego, morg: 966 2/3 sążni łąk, 325 morgów 1116 sążni □ lasu. Dochód z propinacyi, karczmy, szynkownie i młyn.

VII. Dąbrówka Polska i Niemiecka, Bielowice z częścią Zakamieńca. Cena szacunkowa 7640 ZR. 7 kr. M. K. Rubryki przychodu: gotowizną 595 38 1/4 kr. zboża osepowego 26 korcy żyta, 143 korcy 8 garcy owsa, 4 korcy 16 garcy ięczmienia, 48 dni ciągłych parobydlnych, 772 pieszych, w daninach drobnych: 9 kapłonów 1/2 1 sztuk przędzy; w gruntach: 22 morgów 1443 sążni □ pola ornego, 6 morgów, 775 sążni łąk i ogrodów, 1 morg 1524 pastwiska. Dochód z propinacyi, karczma w Dąbrówce i druga zaiezdna w Bielowicach.

---

Państwo Kameralne Jaworowskie w Cyrkule Przemyskiem położone, sprzedawane będzie we Lwowie dnia 8 9 12 i 14go Czerwca r. b. wnastępuiących 4 oddziałach, iako to:

I. Oddział składaiący się z Jurydyki Kameralney w Jaworowie, tudzież, z włości Starego Jażowa Czerniławy, Wierzbiania, Zawadowa, Trzciańca, Załuża i Cytuły. Cena szacunkowa wynosi 116 18 ZRyn: 24 2/4 kr. w monecie konw. Rubryki przychodu są te: Czynszu gruntowego w gotowiznie 1588 ZR. 1 1/4 kr.

2944 dni ciągłych, 2533 dni pieszych. Osepu 613 korcy 15/20 garcy pszenicy, 1540 korcy 8 17/20 garcy żyta, 1009 korcy 12 10/20 garcy jęczmienia, 2809 korcy 9 16/20 garcy owsa. W gruntach dominikalnych: 562 morgów 193 kwadr: sążni stawów, 570 morgów 186 sążni pola ornego, 172 morgów 890 sążni łąk, 42 morgów 674 sążni pastwisk, i 9544 morgów 1409 sążni lasów. Prawo Propinacyi warzenia Piwa i pędzenia Wódki, wapiennia, pasieka, dochód z młynów, z pobierania mostowego, pożytek z lasów i polowania.

II. Oddział zawieraiący w sobie wsie Szkło, Olszanice i nowy Jażów. Cena szacunkowa wynosi 42,339 ZR. 33 kr. w monecie konwen: — Rubryki przychodu są te: Czynszu gruntowego w gotowiźnie 483 ZR. 45 2/4 kr. 1140 dni ciągłych, 227 dni pieszych. Osepu 190 korcy 12 4/20 garcy pszenicy, 494 korcy 4 10/20 garcy żyta, 331 korcy 7 13/20 garcy jęczmienia, 1341 korcy 21 7/20 garcy owsa. W gruntach dworskich: 278 morgów 404 kwadratowych sążni stawów, 24 morgów 958 sążni pola ornego, 104 morgów 1210 sążni łąk, 126 morgów 366 sążni pastwisk i 1408 morgów 1227 sążni lasow. Prawo propinacyi, polowanie przychód z kąpieli siarczystych z młynow i pasieki.

III. Oddział składaiący się z Muszełowic, Nowosiółek, Ozomli, Laszek, Czarnokońców, Zbydyna, Tuczap, i Rzeczyczan, tudzież z Koloniy Muszełowic, Schomlau, Kuttenberg, i Hartfeld. Cena szacunkowa wynosi 66,720 ZR. 40 kr. w monecie konw: — Rubryki przychodu są te: Czynszu gruntowego w gotowiźnie 789 ZR. 18 /4 kr:, 2051 dni ciągłych, 231 dni pieszych. Osepu 582 korcy 20 14/20 garcy pszenicy, 1349 korcy 28 17/20 garcy żyta 1902 korcy 19 4/20 garcy jęczmienia, 1619 korcy 22 7/20 garcy owsa. W gruntach dworskich: 36 morgów 850 kwadratowych sążni stawu, 83 morgów 1544 sążni pola ornego 31 morgów 862 sążni łąk, 44 morgów, 966 sążni pastwisk i 3937 morgów 399 sążni lasów. Prawo propinacyi, cegielnia, pożytek z polowania, i pasieki.

IV. Oddział składaiący się z Mołoszkowic, Podłub i Berdychowa, tudzież z Koloniy niemieckich Kleindorf, Moosberg i Berdikau. Cena szacunkowa wynosi 20,284 ZR. 42 kr: w monecie konw: Rubryki przychodu są: Czynszu gruntowego w gotowiźnie 276 ZR 19 3/4 kr:, 451 dni ciągłych, 161 dni pieszych. Osepu: 159 korcy 1 18/20 garcy pszenicy, 382 korcy 15 1/20 garcy żyta, 455 korcy, 26 17/20 garcy jęczmienia, 244 korcy 18 11/20 garcy owsa. W gruntach dworskich: 47 morgów 810 kwadratowych sążni stawów, 39 morgów 343 sążni pola ornego, 11 morgów 510 sążni łąk, 1 morg 680 sążni pastwiska, i 1546 morgów 273 sążni lasów. Prawo propinacyi, przychód z młynów, pasieki i polowania. Dobra skarbowe *Smorze* w Cyrkule Stryiskim położone sprzedawane będą we Lwowie dnia 16 Czerwca, zaś Dobra skarbowe Kliniec w tymże samym Cyrkule leżące, na dniu 18go Czerwca 1824. Cena szacunkowa dóbr Smorza wynosi 24,696 ZR. 41 kr: w monecie konw: Rubryki przychodu są: Czynszu gruntowego w gotowiźnie 146 ZR. 45 kr. 1976 dni ciągłych dwusprzężnych, 3536 dni pieszych; rozmaite daniny drobne. W gruntach dworskich: 336 morgów 1387 kwadratowych sążni pola ornego, 40 morgów 553 kwadratowych sążni łąk, 5383 morgów 1004 kwadratowych sążni lasu. Prawo propinacyi. Tamże znayduią się ratusz, dom zajezdny, 2 gorzelnie z przybudowaniami, kilka budynków mieszkalnych z szopami i stayniami, dwa szpikierze, szynkownie, trzy młyny i jeden tartak. Cena szacunkowa dóbr Klińcu wynosi 9746 ZR. 52 kr. w monecie konw. Rubryki przychodu są: Czynszu gruntowego w gotowiźnie 157 ZR. 7 2/4 kr. 900 dni ciągłych dwusprzężnych, 1440 dni pieszych; w gruntach w dworskich, 76 morgów 892 4/6 kwadratowych sążni pola ornego, 143 morgów, 1497 3/6 kwadratowych sążni łąk, 5 morg: 1389 kwadratowych sążni pastwiska, 3747 morgów 282 2/6 kwadratowych sążni lasów. Prawo propinacyi, młyn, gorzelnia, wołownia, ratusz i potrzebne budynki mieszkalne i gospodarskie.